

แนวนโยบายคณะกรรมการองค์การสวนสัตว์ พ.ศ. ๒๕๖๐

คณะกรรมการองค์การสวนสัตว์และผู้บริหารระดับสูงองค์การสวนสัตว์ ได้ประชุม เชิงปฏิบัติการเพื่อจัดทำนโยบายและแผนยุทธศาสตร์ ๒๐ ปี ขององค์การสวนสัตว์ ในพระบรมราชูปถัมภ์ ระหว่างวันที่ ๑๙-๒๐ มกราคม ๒๕๖๐ ณ ห้องประชุมอาคารศูนย์สัมมนา สวนสัตว์เปิดเขาเขียว จังหวัดชลบุรี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อระดมความคิดและวิสัยทัศน์ของคณะกรรมการองค์การสวนสัตว์และผู้บริหารระดับสูงองค์การสวนสัตว์ เกี่ยวกับแนวโน้มสถานการณ์ความท้าทายของ องค์การสวนสัตว์ เป้าประสงค์ เชิงยุทธศาสตร์ ที่องค์การสวนสัตว์ ควรดำเนินการให้สำเร็จและประเด็นการปรับปรุงการบริหารที่สำคัญของ องค์การสวนสัตว์ ในระยะ ๒๐ ปี เพื่อใช้เป็นนโยบายเพื่อจัดทำแผนยุทธศาสตร์สำหรับการดำเนินงานในระยะ ๒๐ ปี ขององค์การสวนสัตว์ และแผนแม่บท ระยะ ๕ ปี ต่อไป ที่ประชุมในการสัมมนาเห็นพ้องต้องกันว่าความสำเร็จขององค์การสวนสัตว์ ที่น่าจะเกิดขึ้นภายในระยะ ๒๐ ปี ควรประกอบด้วยการพัฒนาใน ๔ เรื่องสำคัญดังนี้

๑. ร่วมใจ คือ การเสริมสร้างความสามัคคี ร่วมแรงร่วมใจ เป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน เพื่อพัฒนาองค์การสวนสัตว์

๒. โปร่งใส คือ พัฒนาโครงสร้าง ระบบงาน และการบริหารทรัพยากรต่าง ๆ โดยเฉพาะทรัพยากรบุคคล อย่างถูกต้อง โปร่งใส เป็นที่ยอมรับในความมีธรรมาภิบาล

๓. ล้ำสมัย คือ มีการริเริ่มนำนวัตกรรม องค์ความรู้ และเทคโนโลยีใหม่ มาประยุกต์ใช้และพัฒนาการดำเนินงานให้ล้ำสมัยสู่ความเป็นเลิศ

๔. แทนไทย คือ การเป็นตัวแทนของประเทศและผู้อยู่แนวหน้าในเวทีสวนสัตว์โลก และเป็นผู้นำในการส่งเสริมการอนุรักษ์สัตว์ป่า

แนวทางการดำเนินงานที่องค์กรสวนสัตว์ควรนำไปปฏิบัติในระยะ ๒๐ ปี

ด้านยุทธศาสตร์การดำเนินการ

๑. ควรมีการจัดทำแผนยุทธศาสตร์ที่มีรูปแบบการดำเนินการ (Business Model) ที่ครอบคลุมถึงพันธกิจใน ๕ มิติ คือ

๑.๑. รื่นรมย์ คือ การเป็นแหล่งนันทนาการพักผ่อนหย่อนใจที่น่ารื่นรมย์

๑.๒. เรียนรู้ คือ เป็นแหล่งเรียนรู้และศูนย์รวมองค์ความรู้เกี่ยวกับสัตว์ป่าและธรรมชาติ การอนุรักษ์สัตว์ป่าและการบริหารจัดการสวนสัตว์

๑.๓. รักษาธรรมชาติ คือ เป็นสถาบันวิจัยและพัฒนาชั้นนำในด้านการอนุรักษ์และขยายพันธุ์สัตว์ป่าและความหลากหลายทางชีวภาพที่สามารถกระตุ้นให้ทุกภาคส่วนของสังคมเกิดความตระหนักถึงการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

๑.๔. ร่วมรณรงค์ คือ การส่งเสริมและพัฒนาเครือข่ายและองค์กรต่าง ๆ ในการมีส่วนร่วมพัฒนาสวนสัตว์งานอนุรักษ์และขยายพันธุ์สัตว์ป่าตลอดจนความหลากหลายทางชีวภาพ

๑.๕. รังสรรค์คนเก่ง คือ เป็นแหล่งบ่มเพาะบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถเป็นเลิศในกิจการสวนสัตว์และการอนุรักษ์สัตว์ป่าและความหลากหลายทางชีวภาพ การจัดการสวนสัตว์ และด้านอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

๒. ควรพิจารณาหาแหล่งรายได้ใหม่เพิ่มจากเดิม เช่น จากกิจกรรมเชิงพาณิชย์ จากการบริจาคหรือสนับสนุน (Sponsorship) หรือแหล่งอื่น ๆ เพื่อการกระจายแหล่งที่มาของรายได้และสามารถเลี้ยงตัวเองได้อย่างมีเสถียรภาพ

๓. ในรูปแบบการดำเนินกิจการควรครอบคลุมถึง การพัฒนาทั้งสวนสัตว์จริง และสวนสัตว์เสมือน (Virtual หรือ Digital Zoo) เพื่อขยายจำนวนผู้เข้าชม ผู้เข้ามศึกษาเรียนรู้ ผู้เข้ามามีส่วนร่วมให้ความคิดเห็น ร่วมบริจาค หรือร่วมรณรงค์เผยแพร่ต่าง ๆ

๔. ควรมีการทบทวนและสร้างเอกลักษณ์ ภาพลักษณ์ (Branding) ค่านิยมและวัฒนธรรมองค์การให้สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์

๕. ควรจัดให้มีระบบบริหารจัดการเครือข่าย พันธมิตร และอาสาสมัครที่ชัดเจนเพื่อระดมการมีส่วนร่วมและความร่วมมือในการดำเนินพันธกิจ

ด้านกฎหมายและระบบการบริหารจัดการ

๑. ควรมีการทบทวนปรับปรุงโครงสร้างองค์การให้สอดคล้องกับพันธกิจ มีความคล่องตัวและเอื้ออำนวยต่อการเติบโตก้าวหน้าของบุคลากร

๒. ควรมีการทบทวนปรับปรุงแก้ไขกฎหมาย และกฎระเบียบข้อบังคับ ให้เอื้อต่อการดำเนินการตามรูปแบบการดำเนินกิจการตามแผนยุทธศาสตร์

๓. ควรมีการปรับปรุงกระบวนการให้คล่องตัวและสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาล รวมทั้งให้มีระบบการจัดการนวัตกรรมเพื่อส่งเสริมความริเริ่มพัฒนาให้เกิดขึ้นในองค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๔. ควรมีการทบทวนปรับปรุงด้านกายภาพ เพื่อรองรับการดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ รูปแบบการดำเนินกิจการ และการสร้างภาพลักษณ์ขององค์การ

ด้านบุคลากรและวัฒนธรรมองค์การ

๑. ควรจัดระบบการจัดการความรู้ที่รวบรวมองค์ความรู้และประสบการณ์ อย่างเป็นระบบเพื่อการถ่ายทอดและส่งเสริมการนำมาประยุกต์ใช้เพื่อการพัฒนาองค์กรต่อไป

๒. ควรปรับการจัดอัตราค่าจ้างและระบบบริหารทรัพยากรบุคคลให้ให้สอดคล้องกับรูปแบบการดำเนินกิจการ เสริมสร้างขวัญและกำลังใจในการทำงาน รวมทั้งเสริมสร้างวัฒนธรรมของความร่วมมือใจสร้างสรรค์สู่ความเป็นเลิศ